

A.E. Talaia BRC19691200_109

agrupació excursionista atalaia

VILANOVA I LA GELTRÚ

CIRCULAR EXTRAORDINARIA - NADAL 1969

PANTALONS
VICKY

Especialitat en
pantalons per a senyor,
senyora i nens
i llurs complements

Carrer Cabanyes, 2 - Vilanova i la Geltrú

FLORISTERIA

Les Camèlies

Caídos, 12 - Tel. 293 11 31
VILANOVA I LA GELTRÚ

Una atenció... flors

agrupació
excursionista
atalaia

CARRER ANSELM CLAVE, 3 — TELEFON 293 12 57 — VILANOVA I LA GELTRU

CIRCULAR PER ALS SOCIS

DESEMBRE DEL 1.969

PÒRTIC

Un altre any és a punt de finir i, com sempre, en concloure aquest cicle de temps, ens hem de preguntar: Ha estat fructuós per a l'Agrupació, en les diverses activitats dintre les quals ella es desenvolupa, i dins la finalitat de l'autèntic excursionisme?

Començant per l'hivern passat, en plena època de l'esquí, començarem per reconèixer que no ha estat gaire brillant. Segurament deu ésser degut al fet que els més veterans han restringit llur activitat, no per manca d'afició sinó per causes que l'edat comporta. Pertoca, per tant, als joves, sobrepasant dificultats i a través de sacrificis, problema normal en tota lluita, girar la mirada a la muntanya invernal. Descobriran camins inèdits i meravellosos. Faran una nova descoberta de la muntanya. Per aconseguir-ho, cal que siguin organitzats Cursets, que facilitin una adequada preparació, amb sortides d'entrenament a pistes del nostre Pirineu.

Les marxes per muntanya i campanyes s'han mantingut en equilibri moderat, destacant el ja famós Campament-Aplec de l'Ermita de Lurdes, així com la nostra Marxa social, Ra-

llye d'Alta Muntanya, i la nutrida representació de la Entitat que va participar en la Marxa d'Orientació que organitza anyalment el C. P. P.

Una important sortida ha tingut lloc aquest estiu a l'estranger. Ha estat, de veritat, una bonica i encisadora excursió, organitzada per la Secció Juvenil i dirigida pels companys Marcellí i Blanes, coneixedors ja de l'incomparable massís del Montblanc, del qual feren gaudir un bon grup de jovent.

I l'espeleologia? Aquesta especialitat ciència-esport que hi ha dintre l'excursionisme és ben representada dintre la nostra Agrupació per un entusiasta grup de joves. A vegades hi ha entre els aficionats a aquesta matèria disconformitat de criteris sobre si l'exploració subterrània com a finalitat esportiva ha d'anar o no lligada amb la part científica. Creiem honestament que poden conviure amb autonomia les dues branques. És lògic que així sigui. No oblidem que l'excursionisme, tal com l'entenem a casa nostra, és esport, és ciència, és estudi. Voler mirar-s'ho d'altra manera és tenir ganes de buscar els tres peus al gat. És, en definitiva, pro-

blema d'infantilisme. Cal que els companys afectats facin una bona revisió del planejament. En un temps com el nostre en el qual tant sobresurt l'especialitat, en agradaria que a la muntanya no arribés aquest aire de mecanització i de cercle tancat que sempre fa mal.

LA PRIMAVERA: Hi ha res més bonic que travessar un bosc atapeït de fullatge nou i acampar a un prat, amb la remor llunyana del riu que baixa curull de les aigües de les neus?

L'ESTIU: Amb els dies llargs i les vacances, com una promesa de grans curses es poden viure uns dies inoblidables a les neus eternes de l'alta muntanya.

LA TARDOR: Acampades i traves-

ses: mil tonalitats ofereix el paisatge, i el vespre, reunits a la llar d'un refugi, els amics refermen llur amistat i companyonia en aquests dies muntanyencs.

L'HIVERN: La neu ofereix un nou aspecte que convida a veure la muntanya en tota la seva magnificència. Ben preparats i amb adequat equip hom podrà seguir itineraris nets de tota petja, i, amb l'ajut dels esquís, hom podrà albirar horitzons de nítida puresa i devallar després amb la joia d'un dia esplèndid, fent giravolts tot esplaïant-se en els viratges, adreçant-se al bosc que hom veu al fons de la vall, en un descens que no voldríem que tingués fi.

Antoni Ordovàs

La Junta de la A.E. Atalaia desitja a tots els seus associats i amics un bon Nadal i joïós Any 1970

En aquesta circular col·laboren:

Joan Cheparro, Domènec Vedo, Vicenç Carbonell, Aurèlia Rion, Joan Virella, Antoni Llurba, Miquel Fortuny, Joan R. Gàlvez, Antoni Ordovàs, David Vidal, Josep Blanes, Xavier Capdet i les seccions de Muntanya, Cultura, fotogràfica i Grup Espeleològic.

Agraïm la seva col·laboració.

PORTADA: Xalet dels Rasos de Peguera (1.750 m.) comarca del Berguedà, lloc freqüentat durant l'hivern, per molts dels nostres associats aficionats als esports de neu. En el Xalet s'hi pot fer estada.

Fotografia de Josep Blanes.

Asamblea General Ordinaria de Socios

Para el día 14 de Diciembre a las 10 horas en primera convocatoria y a las 10'30 en segunda convocatoria, se celebrará la asamblea General Ordinaria de Socios bajo la siguiente orden del día.

1.º— Lectura y aprobación del acta anterior.

2.º— Lectura de las actividades realizadas.

3.º— Lectura del estado de cuentas de la Entidad.

4.º— Ruegos y preguntas.

Rogamos a todos los socios que tengan la amabilidad de asistir a la reunión.

Activitats del Grup Espeleològic Talaia

Avenc de la Ferla

Los pasados días 27 y 28 de Septiembre, el grupo hizo una salida al "Avenc de la Ferla" (Primer descenso social).

Se hizo servir la siguiente técnica para bajar a dicho "avenc":

Se bajaron 120 metros de electrón, bajando por ellas Antonio Castelló y Juan Chaparro, seguidamente el equipo de superficie les bajó el restante material mientras bajaba el equipo de punta formado por: Angel Vedo, Pau Montaner y Lluís Soler. El equipo citado en primer lugar, que era el equipo de apoyo, montó las escaleras electrón en el segundo pozo; en realidad este segundo pozo está dividido en dos pozos, puesto que a los 160 metros hay una plataforma donde hay un libro registro instalado por el E. R. E. del C. E. C. Desde estas líneas damos las gracias a este Club, puesto que gracias a su material pudimos efectuar el descenso al "Avenc". En nuestra Entidad no había suficiente material.

La ficha técnica de la cavidad es:

Nombre: AVENC DE LA FERLA

Situación: Cabecera del Fondo de les Conques

Boca: 4 m. x 2 m. aproximadamente

Primer pozo: 109 m.

Segundo pozo: 82 m. dividido en dos por un rellano

Profundidad total: 191 metros.

El equipo de superficie estaba compuesto por: Cristófor Fabrè, Carles Estrada, Xavier Conesa, Lluís Carrasco y Joan Ferrer, que junto con los citados anteriormente formaron la Expedición al "Avenc de la Ferla".

Todos son miembros del G. E. T. de la A. E. A.

Damos gracias a Dios por el buen tiempo que en todo momento acompañó la salida y por el buen éxito que tuvo el descenso.

J. Chaparro

Avenc del Bruc

Los días 25 y 26 del pasado mes de Octubre, efectuamos la exploración a la conocida sima denominada "Avenc del Bruc", de 120 mts. de profundidad total.

A las 8 de la tarde del día 25 salimos de Villanueva con dirección a Garraf, desde donde nos dirigimos a la masía, ya de todos conocida llamada "La Pleta", donde tras cenar, pasamos la noche.

A la mañana siguiente reemprendimos la marcha, haciendo una breve parada en el "Avenc de l'Angel" descubierto el domingo anterior por nuestro compañero de fatigas y hermano del que suscribe, Angel Vedo; lo señalizamos convenientemente e hicimos un pequeño croquis. En una próxima salida se procurará desobstruir su fondo, pues da la impresión de que puede tener continuación.

Continuamos adelante, y a las 10 de la mañana aproximadamente llegamos a la boca del "avenc". Este está compuesto por un primer pozo vertical de 100 mts. que en su parte más ancha tendrá unos 10 mts. Partiendo de la gran base de este pozo, por una pequeña rampa llena de derrubios, se desemboca a otro gran pozo, al cual se comunica en su parte media quedando 20 mts. para llegar al fondo. Este pozo es de una gran belleza por sus formaciones calcáreas de dimensiones espectaculares y en su bóveda, de la cual caía gran cantidad de agua en forma de lluvia, pudimos observar una gran colonia de murciélagos que con sus chirridos daban una nota fantasmagórica al lugar.

Después de almorzar, iniciamos el descenso a las 12'30, haciéndolo en primer lugar el que suscribe, seguido de Antonio Castelló. Una vez nos hallamos los dos en el fondo de los 100 mts. se prosiguió a la segunda parte de la expedición, consistente en el descenso en rapel de esta gran vertical, siendo la primera vez que unos miembros de nuestra entidad efec-

Anecdotal talalenc

Més enllà de Camprodon

L'excursionista que hagi volgut anar a Ull de Ter ja sabrà que els sistemes de locomoció de Camprodon en amunt no son pas massa escaients a llur necessitat. Si vol arribar al xalet del C. E. C. amb claror de dia es veurà precisat a llogar un vehicle per al seu us particular.

Per aquesta causa constituí una agradable sorpresa a un consoci nostre en les passades vacances, el que unes noies-guia que capitanejaven un estol de "daines" l'invitessin a compartir l'autocar que expressament havien llogat per a traslladar-se des de Sant Joan de les Abadesses a Setcases.

Al finalitzar el trajecte ferroviari s'ajuntà a l'expedició una senyora que també tenia necessitat de traslladar-se a Set-

cases, i un jove immigrant que volia anar més enllà de Camprodon. Les noies-guia els acolliren amb la gentilesa i cordialitat que els és habitual, i perquè nó, també per l'ajuda a costejar el presupost del cotxe llogat.

L'autobús feu el seu camí; Sant Pau, Camprodon, Llanars, Vilallonga i Setcases. A l'arribar al final del trajecte les noies començaren a baixar motxilles. Baixà també la senyora setcasenca, el xicot immigrant i el nostre consoci. I en aquell moment l'immigrant exclamà astorat: — "¿Pero dónde me han traído? ¡Esto no es Olot!"

Indudablement no ho era, i es que aquell noi si be volia anar més enllà de Camprodon, havia equivocat la direcció. El que vulgarment se'n diu una despistada garrafal.

C. Sucamulla

(Viene de la página anterior)

túan un rapel de esta magnitud en una cavidad subterránea.

El primero en hacerlo fué Angel Vedo, seguido de José M.ª Franco. Ambos, una vez se reunieron con nosotros, comentaron la gran dificultad que tuvieron que superar, consistente en hacer pasar los nudos de los empalmes de las cuerdas que se tuvieron que unir para llegar al fondo, por los mosquetones del rapel, que aunque especiales para estos casos, no dieron el resultado que de ellos se esperaba, debido a lo cual tuvieron que colgarse de la escalera y una vez destensada la cuerda, pasar los nudos por éstos.

Debido a que uno de los miembros que tenía que haber venido con nosotros no se presentó, sólo dispusimos de 100 mts. de escalera, por lo que decidimos efectuar el descuelgue de una escalera que nos faltaba para llegar al fondo. Para esta operación contamos con la gran cooperación del joven espeleólogo Javier Conesa, que consistió en quedarse de equipo de superficie.

Una vez finalizada esta operación descolgamos esta escalera y llegamos a los 120 mts. de profundidad a las 3 de la tarde.

Tras emprender el ascenso llegamos al pie del pozo principal y tras entablar contacto con nuestro compañero exterior, se procedió a izar la escalera utilizada en el último pozo para su posterior unión a los 80 mts. que ya colgaban de la boca. Fue en su ascenso cuando nos encontramos con la dificultad que ésta se enredó en las demás escaleras que tuvieron que ser sacadas al exterior y tras desenredarlas, volverlas a bajar.

No faltaron circunstancias curiosas como la ducha que nos tuvimos que dar al pasar por una pequeña cascada de agua que apareció a los 80 mts. quedando un poco humedecidos, lo cual unido a los 15° C de temperatura que reinaba en aquellas profundidades, nos hizo sentir una sensación poco envidiable.

Tras el plegado del material emprendimos la vuelta hacia Garraf pues ante lo avanzado de la hora temíamos se nos escapase el último tren. Comimos a las 9 de la noche en el andén de la estación con un buen apetito y no menos cansancio, pero con la satisfacción del éxito conseguido.

MINGO

Secció de Cultura

CONEGUEM L'IDIOMA

¡Bones i Felices Festes!

¡Bon Nadal!

¡Feliç Any Nou!

S'acosten les festes i volem aprofitar per, de passada que els felicitem, recordar la correcta ortografia dels mots tradicionals. Hem de tenir present, tal com ja vam dir en la lliçó de l'ortografia de la ç, que s'escriu FELIÇ ANY NOU pero FELICES FESTES (sense la ç). Recordem també que si be escrivim: DESITJO o, DESITJA, escriurem en canvi: DESITGEM, DESITGEN.

En aquests dies en que el fret es deixa sentir, és fàcil de sentir frases com aquesta: "Diu que a Núria tenen deu graus **baix** zero". El fet que la preposició **sota** i l'adverbi de lloc **baix** corresponguin en castellà a un mateix mot: **bajo**, és el que fa caure a molts en aquest error que consisteix a emprar el mot **baix** com a preposició en lloc de **sota**. Exemples: **Baix** les seves ordres, **baix** la meva responsabilitat. Son incorreccions que cal eliminar. La forma correcta és per tant: Deu graus **sota** zero, **sota** les seves ordres, **sota** la meva responsabilitat.

I **sota** la nostra responsabilitat queda el donar unes **estrenes** més o menys generoses o bé continuar amb l'incorrecte "**aguinaldo**".

Respostes: J. Montaner.

Naturalment que us mirarien malament si diessiu aquestes terribles frases de: "Posa un **segell** a aquesta **misiva** i tira-la a la **bústia d'abast**" o "Ves a la **guixeta**

a treure els billets que jo t'espero a l'**andana** del **baixador** de Gràcia".

Hem de procurar de parlar el màxim de correctament pero amb senzillesa, sempre evitant l'encarcament i les frases altisonants. Si bé les paraules **segell**, **bústia**, **andana**, **baixador** són la traducció correcta dels castellanismes: **sello**, **busson**, **andén**, **apeadero** (dels quals, malauradament, en fem ús la majoria dels catalans), cal evitar dir-les així, seguides, tenint en compte el poc acostumades que hi tenim les orelles. Hem de continuar, doncs, servint-nos d'aquests mots incorrectes? Tampoc. Cal trobar una solució intermitja: Per exemple, les esmentades frases quedarien més planeres i igualment correctes dites així: "Posa un **segell** a aquesta carta i ves a tirar-la a Correus". "Ves a treure els bitllets que jo t'espero al baixador de Gràcia".

Aurèlia Rion

Sorteig

En el sorteig corresponent al mes de Novembre ha estat premiat el soci Antoni Inglada i Dalmau amb el llibre "Meteorologia de l'excursionista", autor Eduard Fontserè.

El soci premiat pot passar a recollir el llibre qualsevol dimarts o dijous de 8 a 10 del vespre; caduca als 60 dies del sorteig.

En cas de no ésser recollit, passarà a formar part de la nostra biblioteca.

GRANJAS ALBA-SOLICRUP

HUBBARD

El mejor pollo doble híbrido para carne

HUBBARD-COMET

Nuevo cruce de gallinas ponedoras de huevos
de color

VILLANUEVA Y GELTRU
(Barcelona)

Respirar es vivir

por Joan Ramón Gálvez Marigot

Ante todo quiero decir, que con los diferentes artículos que irán apareciendo en esta circular no pienso sentar cátedra, en el difícilísimo tema de la respiración. Es seguro que cometeré algunos errores en las explicaciones, también que otros serán mal interpretados, pero quizás, con ellos, alguien encuentre algo interesante. con esto me doy por satisfecho.

La vida depende principalmente del acto de respirar. El hombre puede vivir algún tiempo sin comer, menos sin beber y poquísimo sin respirar (breves minutos). Por ello debemos dar gran importancia a la respiración y a cómo respiramos. Por principio diremos que ésta debe efectuarse por la nariz, tanto en la inspiración, como al expirar (expulsión del aire), si bien en la expulsión en ejercicios rápidos o violentos puede efectuarse por la boca, como se dice vulgarmente, a boca cerrada no entran moscas, no se dicen tonterías y se evitan enfermedades.

El aspecto fisiológico de la respiración lo pasaremos por alto, debido a que puede leerse en cualquier manual de ciencias, aunque antes de entrar en las explicaciones de las diferentes maneras de respirar y su técnica, haremos una breve información.

Al inspirar, el aire que penetra por la nariz, se calienta evitando ciertas molestias e irritaciones, este oxígeno después de pasar por los diferentes conductos, se pone en contacto con la sangre por medio de los vasos capilares, cuyas paredes son lo suficientemente gruesas para que no las atraviese la sangre, pero lo suficiente delgadas para dejarse atravesar por el oxígeno. El contacto del oxígeno con la sangre origina una especie de combustión dando lugar a la consabida oxigenación de ésta, a la vez que el desprendimiento de anhídrido carbónico. La sangre así oxigenada y llena de propiedades vitales, regresa al corazón, por la aurícula izquierda, pasando a la ventrícu-

la izquierda, de donde sale para repartir por todo el cuerpo mediante las arterias, estas cualidades regeneradoras y vitales que debe de haber absorbido.

Se calcula que en veinticuatro horas, pasan por los capilares cerca de diecisiete mil litros de sangre. De lo que podemos deducir que una insuficiencia de aire, o bien ser impuro, origina una mala oxigenación o también un retorno a la circulación de los desperdicios que deberían haber sido eliminados o destruidos. Si además unimos el que uno efectúa una respiración incompleta con la no puesta en marcha de todas las células de los pulmones, perdiendo así gran parte de su capacidad, no nos debemos extrañar de la cantidad de enfermedades que podemos contraer.

Un poco de reflexión nos mostrará la vital importancia de una buena respiración.

SECCIO FOTOGRAFICA

Veredicto del "Concurs Local de Fotografia de Muntanya" efectuat per l'Agrupació Fotogràfica de Catalunya.

Premi d'honor a l'obra N.º 1, de J. Martínez.

1. Premi a l'obra Slalom, de V. Calabria.
2. Mas Perdut, de R. Puig.
3. Pastures equines, de J. Virella.
4. En lo más alto, de E. Navarro.
5. Can Bladet, de J. Alba.
6. Impacient, de A. Farré.
7. Atalaya, de M. Hernández.
8. Campament, de J. Candela.
9. A vista de pulga, de E. Pujades.

EL JUI DEL MORO

Amb aquest nom són coneguts dos turons bessons situats prop del Mas Palau, entre el torrent de Santa Maria (també anomenat de Saumella) i el torrent de la Bruixa (més conegut per torrent del cementiri de Cubelles). De fa pocs anys, sota els falders del Juí del Moro, a la part de migdia, ha sorgit la urbanització "Santa Maria".

La primera notícia que del lloc tenim amb la grafia actual, fou trobada en el Cadastre de l'any 1739. La partida de "Juy del Moro" comprenia les peces de terra n.º 1698 i següents. Dins les esmentades peces, les que tenien els números 1766 i 1767, pel cantó de tramuntana afrontaven amb el camí de l'Arboç, o sigui, amb el camí que passa pel davant del Mas Palau i segueix cap el molí del Salze.

L'origen o etimologia del mot "juí" s'ha interpretat (ja fa anys), en el sentit de què vol dir "judici". Per judici s'enten, "coneixement d'una causa en la qual ha de recaure sentència de jutge o tribunal". Judici, també és, simplement, "la facultat de l'ànima per a judicar" (Vegeu "Diccionari Pal·las"). Amb la present idea de judici, Teodor Creus i Corominas explicà el nom en el seu llibre "Set contalles del temps vell", editat l'any 1893, el qual narra la llegenda titulada "Lo juhí del moro". Aquesta llegenda també la podem llegir a la "Història de Cubelles", publicada en 1960. Aquí en farem un extracte.

L'episodi s'escaigué a finals del segle X, quan un potentat moro féu construir un palau (el Mas Palau) i un bon dia lo donaren una formosa captiva cristiana per al seu harem. Passaren els anys i durant una absència del senyor, les noies sortiren de la casa, arribant-se la cristiana fins al riu Foix. Allà, conegué un xicot esclau hortolà i aleshores les cites foren

freqüents en el cim d'un puig no massa lluny del palau. Els projectes d'escàpol foren espiats per una serventa, la qual ho va dir tot al amo. Descoberts, foren penjats per les aixelles en dos arbres existents en el lloc on es trobaven sempre. Allà, l'emir els hi va explicar que serien blanc dels seus homes d'armes quan trenqués l'alba i que després serien aliment dels corbs, mostrant d'aquesta manera al què volgués imitar-los, "el juí que fa un moro contra el què pretengués mofar-se d'ell". Des d'aleshores, l'esmentat lloc porta el nom de "El juí del moro".

La llegenda pot o no tenir un fons veritable, però des de què varem llegir els documents aplegats en el Mas Trader de Cubelles, dubtem una mica. A la col·lecció hi ha un escrit, datat el 25 d'abril de 1629, on es llegeix:

"Venda feta y firmada per D.ª Eleonor d'Icart y de Vilanova (vidua del Noble Dn. Galceran d'Icart), Angela de Vilanova (germana), Dn. Henrich de Centelles y Carrós y D.ª Maria de Centelles y de Vilanova, muller esdevenidora, á favor del Noble Dn. Cristofol d'Icart, del dret y facultat de redimir y quitar la Quadra y terme de Rocacrespa". I les afrontacions de dita quadra, per la part de migdia, eren: "cum Podio dicto lo Puigtorrat et tendit usque ad Podium vulgo dictum del **Aixut del Moro**, et de ibi, usque ad Serram del Grech de Gallifa..." ("Documents del Mas Trader, f. 7).

Un segon instrument datat el 21 de febrer de 1667, el qual acredita la venda feta pels Administradors de la Pía Almoina, a favor del noble Carles de Llupià, torna a repetir les afrontacions anteriors: "cum Podio vulgo dicto lo Puig Torrat, et tendit usque al Podium vulgo dictum del **Axut del Moro**..." ("Document del Mas Trader, f. 16).

rraf estan perfectament marcats en la carta geogràfica feta a l'any 1586 per Nicolau Credença, un fragment de la qual hem vist reproduït en el llibre "Ensaig Històric sobre la vila de Sitges" de Llopis i Bafill, del qual hem extret la major part de les dades esmentades en aquest recull. En el mapa esmentat hi figuren la quadra i el monestir de Garraf, però no l'edifici del "Castellet", el qual guardava l'únic camí d'accés al cenobi des de la quadra.

En la construcció del "Castellet" s'acondicionà molt destrament la massa de pedra clivellada que coronava l'espuló i que ja devia tenir aspecte de castell natural. Les parets, fetes algunes de pedra treballada i altres abigarrada, no fan més que seguir el perfil del rocam. La portalada d'entrada està encarada a llevant, i passant per sota una arcada semienrunada i un passadís ascendent de roca, es fa cap a l'actual planta elevada del recinte. El conjunt està molt enrunat, mes poden apreciar-se un parell d'habitacions cobertes amb bóveda, que tan podien ésser dipòsits com masmorres. Al voltant de l'edifici hi ha una petita explanada, en la qual s'han trobat entre els fragments de les runes, trossos de ceràmica i de molins manuals de factura ibèrica, cosa que evidència una més antiga ocupació del promontori.

De la torre de guaita situada prop de la platja no sabem en quina època fou edificada, suposant però que devia aixecar-se al mateix temps en que es formà la Quadra en aquell lloc. En el fogatge de 1359, Garraf era inclòs i contabilitzat dins el terme de Sitges. El 1382, Bernat de Fortià rebé, entre altres, el senyoriu de la Quadra de Garraf. Es la primera vegada que veiem la denominació de Quadra al lloc de Garraf. El 1394 al desposseir al Fortià dels llocs que havia senyorejat, el rei cedí a la Pia Almoïna els drets que ell tenia sobre el lloc de Garraf. El 1418, l'Almoïna de la Seu de Barcelona va vendre la Quadra de Garraf a la Universitat de Sitges per 300 florins.

La torre anava fent el seu servei de

vigilància, però no pogué impedir alguns luctuosos desembarcs. Carbonell i Gener, a "El Eco de Sitges", transcriu un document datat al 1586 en el qual es diu: "...esta és, deveritat com jo Isabel Carbona, vídua, muller que fonc de Joan Carbó, pagès, habitant en la vila de Citges, me oblige a vos, Llorens Falç, mariner de dita vila, sempre que Deu vos aporte en la ciutat de Alguer i rescateu a Isabel Carbó, la qual en cautivaren amb nosaltres en la torre de Garraf, fins a la quantitat de cent lliures, dic 100 ll. desta nostra moneda". La donsella raptada era filla dels pagesos que esmenta el document.

A primers del segle XIX, en el curs de la guerra contra els anglesos, un baixell britànic tractà d'apresar una goleta espanyola ancorada a la rada de Garraf. Els soldats que estaven de guàrdia a la torre, dispararen contra els anglesos amb un vell canó. El vaixell enemic enfilà dret a la costa, desembarcant un gran nombre de soldats. Els defensors de la torre i habitants de la masia resolgueren abandonar-ho tot i enfilarse cap a la Serra dels Pins. Des d'allà veieren com els anglesos es dirigien a la masia i després de saquejar-la, li calaren foc. Un cop els anglesos tornaren a embarcar, tornaren els habitants a la masia. L'espectacle era desastrós. El mas i els mobles cremaven encara i un riu de vi corria pels cellers. La torre quedà destruïda en part.

El 1871 es construïa la nova carretera de les costes. La masia de Garraf, que pertanyia als bens nacionals, fou posada a subasta. La finca fou adquirida per la família Güell, efectuant-s'hi obres de consolidació i ampliació, tal com ens ha arribat fins avui dia. Posteriorment serví de caserna a la Guardia Civil, i més tard de bar. Un consoci nostre, que hi habità en el temps en que era caserna, ens ha dit que hi havia prop de la torre un subterrani de certa profunditat. Actualment el conjunt de masia i torre està semiabandonat i amb un futur molt incert.

V. C. V. - J. V. B.

(Els articles reflexen només les opinions de llurs autors)

NOTICIARI

EL GARRAF, UNA MINICOMARCA

La nostra comarca, amb 263'88 Km², és una de les més petites de Catalunya. Tan sols hi ha el Barcelonès, amb 157'32 Km², inferior a la d'El Garraf. D'una extensió superficial lleugerament superior, 265'13 Km², tenim la veïna comarca del Baix Penedès. Totes les altres ja ens guanyen sobradament en extensió. Tot i això no ha deixat de causar-nos sorpresa un article publicat al programa-butlletí de la

darrera Fira de Vilanova, en el qual es deia que solament les poblacions de Cubelles, Canyelles, Olivella, Ribes i Vilanova constitueixen la nostra comarca. Castellet i Gornal, Sitges i Olesa de Bonesvalls, segons el criteri de l'anònim autor, deuen haber passat a altres jurisdiccions. Seguint aquesta opinió, de subcomarca hem passat a minicomarca, i continuant aquest procés aviat desapareixerem com a agrupament comarcal.

Compra y venta de
automóviles, motocicletas
de todas marcas
y bicicletas

IGNACIO NAVARRO

Calle Jardín, 3 bis Villanueva y Geltrú

Noticiari

FESTA DE CAP D'ANY

Com cada any tindrà lloc en el nostra estatge social la "Festa de fi i cap d'any", esperem l'assistència de tots els nostres associats i amics.

XI ASSEMBLEA INTERCOMARCAL D'ESTUDIOSOS

El 9 de novembre passat se celebrà aquesta tradicional Assemblea al Centre de Lectura de Reus. Hi assistí una representació del Centre d'Estudis Vilanoví, entre ells alguns socis de la nostra Entitat. Com és peculiar en aquests aplegaments, s'efectuàren consultes i intercanvis d'informació i s'establiren amistosos lligams per a futurs col·laboracions. Els estudiosos procedents del sector excursionista formen un nodrit contingent i la seva aportació cultural és força considerable.

ESTUDI DELS APROFITAMENTS HIDRAULICS

La premsa barcelonina publicà recentment un resum dels estudis hidrològics efectuats últimament. Relacionat amb la nostra comarca i zones pròximes hi hem vist la recomanació d'establir estacions d'aforament a les rieres de Marmellà, en el Foix o en un dels seus afluents propers a Viloví, i una tercera en el riu Gaià, prop de Vespella. Es recomana també l'estudi i explotació dels acuífers situats en la zona Garraf-Penedès-Gaià, d'excel·lents possibilitats per trobar-s'hi d'un 90 a 95 % dels recursos hidràulics subterranis disponibles. En aquesta zona els manantials més importants es troben a Sant Pere d'Aiguaviva, sector N. de Rodonyà, barranc de Bonastre, Roda de Berà i Albinyana.

AUDICIO DE SARDANES

Organitzat per els "Amics de la Sardana" de la nostra entitat, tindrà lloc el dia 26 de Desembre, Sant Esteve, a la Plaça del "18 de Julio", a les 12 del migdia. L'audició anirà a càrrec de la Coblà Sitgetana.

MAPA PROVINCIAL

La Federació Catalana de Muntanyisme ens ha fet tramesa d'un mapa de la província editat per la Diputació Provincial de Barcelona en el qual hi ha senyalats els llocs d'observació i parcs d'extinció d'incendis forestals. El mapa està pulcrament confeccionat, figurant-hi no tan sols totes les poblacions de la província sinó també la majoria de poblats i petits llogarrets que hi estan situats.

BARRIADES VILANOVINES SEMI-DESCONEGUDES

Als faldars meridionals de la serreta del Juí del Moro (dos turonets bessons d'uns 120 metres d'altura) hi ha l'urbanització dita de Santa Maria, i que compta amb una quantitat de xalets edificats bastant considerable. Hi ha carrers situats en el terme de Cubelles i en el de Vilanova. Els de Vilanova estan rotulats (suposem que provisionalment) amb els següents noms: c. Enlace, c. Coral, c. Bellavista, c. del Mar, c. Marinada, c. Esperanza, c. Diana, c. Costa Dorada, c. del Sol, c. Alborada, c. Pastoral, pla. Mediterráneo, Av. Imperial i Av. del Término. Aquesta última avinguda està traçada sobre la línia de partió del terme, i al bell mig hi ha una fila que segurament un camió o altre vehicle pesat embestí en alguna ocasió arrencant-la de la base.

A la platja del Prat de l'escarrer hi ha una altra barriada (urbanització lbersol) ja més coneguda, especialment pels banystes vilanovins amb vehicle propi. Hi ha carrers ben pavimentats i bastants xalets i edificis "d'apartaments". El nomenclàtor dels carrers es el següent: c. Don Rodrigo, c. Don Gonzalo, c. Don Ramiro, c. Montserrat, c. Corinne, c. de las Marujas i c. de Santa Marta.

I finalment tenim la barriada (perdó; l'urbanització) de l'Aragaià, on hi ha ubicat el club local de tenis. Es bastant extensa, ja que arriba des de prop del col·legi de Sant Bonaventura fins als Dos Molins. Compta amb una bona xarxa de carrers i avingudes sense rotular.

Les dades del nostre Campament - Aplec

per JOSEP BLANES

Anem a donar el resum de les dades que coneixem del nostre Campament-Aplec celebrat a l'ermita de Lurdes el 4 i 5 d'Octubre d'enguany. Potser els aficionats a les estadístiques, diran que aquest resum no és pas gaire ortodoxe, però nosaltres creiem que amb un recull "d'anar per casa" ja n'hi ha prou.

El cens de tendes registra la quantitat de 71. Ens sembla que n'hi havia alguna més. El nombre d'acampadors oscil·lava al voltant dels 290, sense comptar els qui feien bivac i els que no dormien ni deixaven dormir. El Sopar de Germanor ha anat de baixa en relació amb l'any passat. Sols es van repartir 15 plats de "seques amb botifarra".

La festa del "Foc de Camp" registrà força participació. Entre les actuacions cal esmentar:

3 poesies magníficament recitades per en Francesc Prat.

Les cançons d'en Ferran Torrents.

Grup de Folk "Els Trempats" i els seus cants.

Quicu, en el vers "El crim de Cuenca".

Representació plàstica del "Diguem: No" d'en Raimon.

Francesc i les seves cançons.

Quicu i un amic amb diàlegs telefònics.

Els xistes d'en Sanabra.

Xavi Vinyals i la seva inspiració musical.

I moltes altres actuacions de xistes i cançons que lamentem no recordar, però que també foren molt lluïdes.

L'endemà el primer acte que va tenir lloc va ésser la cursa de "Cross Country", Vilanova - Cim de l'Atalaia - Ermita de Lurdes i que va donar aquests primers classificats:

MASCULI SENIOR

Joan R. Gálvez

Pere Arcos

Rafel Dichós

MASCULI JUVENIL

Josep Gálvez

Emili Figueres

Com a novetat, i per iniciativa dels actius membres del Patronat d'Esports de Vilanova, es va realitzar el "I Cross Country Femení", que tingué com escenari els voltants del Campament. La classificació és la que segueix en els tres primers llocs:

FEMENI

Flora Ferrer

Carme Sánchez

Assumpta Ribera

La Santa Missa fou celebrada amb la puntualitat acostumada.

La Ginkama s'ens va allargar massa, però va ésser degut a la nodrida participació que va tenir i que va ésser de 30 nois i 24 noies. El resultat de la prova en els seus primers llocs va ésser com segueix:

CLASIFICACIO MASCULINA

1. Víctor Esteva, 436 punts.

2. Joan Martí, 500 punts.

3. Francesc Castells, 510 punts.

CLASIFICACIO FEMENINA

1. M.ª Assumpta Baig, 440 punts.
2. Lluïsa Fargas, 500 punts.
3. Rosa M.ª Gargallo, 502 punts.

Encara no havia acabat la Ginkama i la Coblà Sitgetana va començar l'Audició de Sardanes. Mentrestant, el Concurs Fotogràfic de Tema Muntanya, era sentenciat pel Jurat compost per en Vicenç Calabria i Hel·leni Marquès, amb el següent veredict:

1. Ramon Bellmunt
2. Aurèlia Rion
3. Josep Blanes

Abans de finalitzar l'audició, enmig de molta gresca, es van repartir els premis de les curses de Cross. També els notes joves escaladors, mentre ballàvem sardanes, finalitzaven l'escalada a la paret O. de l'Atalaia.

En acabar de dinar, la mainada va disfrutar de valent, amb les curses de sacs. L'eliminàtoria final donà Angel Sánchez com a guanyador, pels nens, i Francesca Aliaga, per les nenes. Es va trencar l'olla i després es va repartir entre tots una bona ració de xocolata i coca. Com que el temps se'ns tirava al damunt, tot seguit donem pas al Festival de Folk que ens oferia Cataifa-2, i que, segons els entesos, ho feren d'allò més bé. Ens van oferir vint-i-sis cançons.

Els viatges foren a càrrec, com cada any, de Transports Monasterio. Els tickets costaven anada o tornada simple: 20 ptes. i anada i tornada: 30 ptes. Enguany tingueren la pega de sofrir un retard en els viatges del matí, però la causa va ésser d'una avaria en un dels cotxes. Els banderins del Campament foren realitzats per la casa Rispa de Barcelona i es van vendre a 20 ptes. Es van repartir quatre menes de programa: un pel Campament, un altre per l'audició de Sardanes, un altre per la carrera de Cross-Country i un altre per l'actuació de Cataifa-2, a més d'un Butlletí-Programa, molt complet, que es va facilitar a tots els socis i acampadors. La setmana anterior havia pujat a l'ermita un camió carregat amb caixes, cadires, taulells, rètols i altres materials a fi i a efecte de portar a terme

aquesta organització. Cobega, S. A. ens va facilitar l'equip d'altaveus, i va posar a la venda, junt amb el masover, els refrescos de Coca-Cola i Fanta.

La tasca d'organitzar-ho tot caigué sobre David Vidal que feia de Cap de Campament-Aplec. Ricard Artigas, i Antoni Garcia portaven el control dels diners i la secretaria, respectivament. Estava al càrrec de les tendes i altre material Albert Bayo. Xavier Capdet va realitzar prèviament tota la publicitat i organitzà el Festival de Folk. Joan Fusté vigilava l'aparcament, mentre que Jordi Gudín posava a la venda les garrafes de vi facilitades per la Cooperativa Vinícola de Vilanova. El "Foc de Camp" el mantingué en Josep Blanes, ajudat per Ricard Artigas, cuidant-se també el primer dels jocs infantils. La cursa de Cross-Country havia estat preparada per Joan Ramon Gálvez en col·laboració de la Secció d'Atletisme del Patronat d'Esports de Vilanova. El transport en autocar i la venda de tickets de viatge vá ésser portat per Isidre Llaverias. En Lluís Daviu, ultra fer de cuiner pel Sopar de Germanor, junt amb Ramon Martí i altres companys, van organitzar la Ginkama. I finalment, la venda de llibres i discos, el Concurs Fotogràfic i l'Audició de Sardanes van ésser portats per en Xavier Garcia, Josep Candela i Manel Prats, respectivament. El servei sanitari va ésser realitzat sense dificultats per la Delegació de la Creu Roja a Vilanova.

Volem finalitzar aquest escrit donant les més expressives gràcies a tothom que ha col·laborat amb nosaltres, fent que aquest Campament-Aplec, com cada any, fos un èxit. El nostre especial agraïment per a:

El Sr. Francesc Estadella i Urgell, propietari del terreny.

Caixa d'Estalvis del Penedès.

Tintoreria Albà

Cobega, S. A.

Creu Roja Espanyola, Assemblea de Vilanova i la Geltrú.

I a tots els establiments comercials que han donat premis per les diferents proves realitzades.

Participació en Marxes i «Rallyes»

XXIV Marxa d'Orientació per Muntanya

El 26 d'octubre passat s'efectuà aquesta cursa excursionista organitzada anualment pel Club Excursionista Pirinenc. La nostra Entitat hi participà amb l'assistència de trenta-dos equips, quantitat mai no aconseguida en una competició intersocial. Foren precisos dos autocars per al trasllat dels marxadors. La sortida es donà a la barriada de l'Hospital d'Olesa de Bonesvalls, aquest poble de la nostra comarca quasi desconegut per una gran majoria de vilanovins. Des d'aquest nucli fundat a l'Edat Mitja (i de la qual conserva amb molt bon estat alguns edificis notables), els marxadors travessaven la riera de Begues i, enfilant-se pel fondal del Pi d'en Lluc, contornejaven el Puig de la Sabatera, seguint un antic camí que en altres temps enllaçava directament Olesa amb Vilanova.

Una gran majoria pujà directament cap a la carena allargassada del Puig de la Sabatera, trobant-se en aquell punt amb les ruïnes d'una casa-corral que no està senyalada en els mapes, cosa que desconcertà molts equips. Més complicacions vingueren després de passar el Pas 1, i algun equip anà a parar al Puig de la Mola tot cercant l'Avenc de l'Esquerrà, que era el final de l'etapa. Del corral de l'Esquerrà anàrem cap a Les Piques passant pel Pas 2, també un xic difícil de localitzar. De Les Piques baixàrem fins al

Corral Nou, ascendint a continuació fins a Can Jaques sota un sol que escalfava més del compte. Passàrem pel Pou de Jaques, i carenejant, arribàrem fins al cim de les Penyes Negres, fent-hi un curt descans. Veritablement, ho agraïrem tots els marxadors, especialment alguna noieia novençana que ja no podia dir iava.

Actualment, el massís de Garraf està canviant de fesomia amb el traçat de les noves pistes-carreteres que des d'aquest punt veïem. Nosaltres, però, seguim un camí de carena, una espècie de via de "muntanyes russes" que recorrem sota un sol de clatellada. En arribar al Pla de Bassa Llucuna hi ha uns moments de dubte per a localitzar el control I. Arribem al Corral del Mas Roig, i des d'aquí hem d'anar a Coll Fe. Nova despistada quasi general i una gran quantitat d'equips es dirigeixen equivocadament cap a Les Burigues. Han de tornar enrera per tal de passar pel control K i finalitzar la cursa.

Els equips de l'Atalaia férem una bona collita de punts, cosa que demostra que encara que la cursa s'efectués un bon trajecte en la nostra comarca i contorns basiant coneguts, amb tres o quatre controls posats amb picardia n'hi ha prou per a desbaratar la puntuació de qualsevol veterà "garrafista". Això sí, ni un tan sols dels trenta-dos equips quedà desqualificat. També és un record!

La classificació obtinguda pels nostres equips és la següent:

Clas.	Dorsal	Equip	Punts
26	132	Silvia Font - Joan Virella	38
28	131	Isabel Romeu - Joaquim Mansilla	38
39	201	Lluís Soler - Carme Galvez	41
43	154	Jaume Ballús - Antoni Llorba	45
45	108	Carles Estrada - Rosa M. ^a Sala	45
48	115	Joan Ferrer - M. ^a Assumpta Baig	46
50	106	Josep Julià - Helleni Marquès	46
51	196	David Vidal - Rosa M. ^a Simón	47
70	146	Josep M. ^a Carbonell - Montserrat Garcia	54
71	155	Jordi Martí - Montserrat Verje	54
77	77	Josep Blanes - Pilar Meléndez	58

78	165	Isidre Poch - Josep Bruna	58
79	118	Joan de D. Garcia - M. ^a Dolores Cuellar	58
83	76	Andreu Usieto - Ramon Martí	60
85	69	Joan Fusté - Jordi Gudín	60
90	102	Lluís Daviu - Blanca Forgas	63
93	7	Manuel Prats - Xavier Carrasco	63
96	101	Joan Toledano - Kiku Fraire	65
99	59	Josep Martínez - Antoni Penna	65
116	149	Salvador Malràs - Josep Fort	73
119	74	Albert Bayo - Amadeu Redondo	76
123	12	Joan Chaparro - Núria Albà	79
131	151	Cristòfor Fabré - Francesc Montané	87
132	11	Concepció Pallarès - Josep Ràfols	89
133	81	Anna Ferrer - Montserrat Carbonell	89
139	21	Pau Montané - Marissa Camprubí	95
140	98	Carles Batuecas - Carme Soler	96
142	120	Tomàs Muela - Francesc Sanmiguel	97
150	103	Isidre Carrasco - Montserrat Rimbau	114
154	202	Encarnació Cuellar - Josep Vilar	130
155	4	Josep Planas - M. ^a Teresa Muela	130
156	3	Margarida Paterna - Marina Massó	133

En la classificació d'entitats quedarem en 8è. lloc.

I Rallye Provincial de Muntanya Tarragona

Els dies 1 i 2 de Novembre cinc equips de tres persones cada un, participaren representant l'Atalaia en el I Rallye Provincial de Muntanya de Tarragona. L'itinerari força interessant va ser repartit amb dos trams. El primer dia sortida de Montblanch amb arribada a Prades amb uns passos obligats i llocs on es podien sumar punts repartits per tot l'itinerari, com per exemple: Mirador de la Pena, Coll de la Mola, Runes de Cogullons, Mola d'Es-

tats, Cim de la Baltasana, 1.201 m. i Ermita de l'Abellera.

El segon dia sortint de Prades s'havia d'arribar a La Morera del Montsant, passant per Coll Roig, Font Aubergada, Siurana, Cornudella, i el Montsant amb punts als cims de Roca Corbetera, Piló del senyals i La Cogulla.

En el recompte de punts es donaren tres classificacions: Social, Provincial i Extraprovincial. En aquesta darrera classificació estem incluits els equips de l'Atalaia de la següent manera:

Lloc	Equip	Punts	Temps	Noms participants
1	23	95	35'12"	Josep Ràfols - Lluís Daviu - Albert Bayo
2	21	95	33'18"	Isidre Poch - Josep Bruna - Antoni Llurba
3	19	95	42'14"	Cristòfor Fabré - Pau Montané - Isidre Carrasco
5	17	95	31'17"	Joan Tarríño - Xavier Carrasco - Carles Estrada
9	25	92		Hel·leni Marqués - Joan Chaparro - Jordi Martí

Merceria
Perfumeria

COPPELIA

Tel. 293 08 14
Av. del Garraf, 45 (antic Membrillo)
VILANOVA I LA GELTRÚ

Tintoreria Albà

peces urgents
neteja des en 6 hores

*

M. Tomás, 14-16 - Tel. 2930676 - Vilanova i la Geltrú

COSTA PUBILLA (2.045 m.)

per JOSEP BLANES

La serralada principal que s'aixeca pel damunt del nostre Refugi Baldric té com elevació més pronunciada el cim de Costa Pubilla. Aquest estiu vaig tenir ocasió de pujar-hi una altra vegada, junt amb la meua muller, que no havia estat mai. La situació del Refugi, per sobre de Nevà i a una alçada de 1.380 mts. és en aquest cas immillorable per portar a terme una excursió per tota la carena.

Vam sortir del refugi, decidits a visitar aquell seguit de muntanyes i assadollar-nos de la seva immensa panoràmica sobre tota la regió. Davant mateix de Can Baldric es troba la primera elevació considerable, i que porta per nom El Cogulló, de 1.772 mts. Aquest es pot rodejar per ambdós costats i és solcat per les dues vessants N. i S. per camins i corriols de llenyataires. Anàrem a parar al Coll Roig i a la Font del Trist, a 1.760 mts. Davant nostre, la carena, decidim pujar-la senzillament pel dret, per la suau inclinació que té, a més d'oferir un llom tot ple d'herbei, al costat d'un bosc de pins que a poc a poc s'anirà aclarint, molt abans de sortir a l'altra vessant.

Quan arribem dalt som enmig del coll format per Costa Pubilla i el Roc dels Llamps. No ens ho pensem pas gaire, i decididament ens enfilem cap al cim més enlairat: Costa Pubilla, de 2.045 mts. El dia totalment clar que feia, va afavorir la contemplació d'aquell superb paisatge. Se'ns oferiren als nostres ulls les Serres del Cadí i d'en Cija, el macís del Pedraforca, Ports del Compte i Rasos de Pe-

guera, més al Nord el macís de La Molina amb la seva Tossa d'Alp i Puigllançada. Darrera nostre, a l'altre costat de la vall, l'immens nus del Puigmal i les muntanyes de la vall del Fresser, Torreneules, Fontlletera i Balandrau.

Dalt del cim es troba una petita creu de ferro, i sota d'ella, tapat per les pedres, el llibre registre dins una caixa de zenc. Després de signar vaig entretenir-me a fullegar-lo, i em va fer estrany no trobar-hi cap nom vilanoví o be de l'Atalaia, tot i essent aquest cim a dues hores exactes del nostre Refugi social. Què hi farem! Pel que es veu, al nostre Refugi sols s'hi va a descansar.

La devallada s'imposa però ho fèrem tot caranejant, encara que deixàrem per un altre dia els cims de Coma Ermada, de 1.996 mts. i La Cubil, de 1.995 mts. Passem pel cim del Roc dels Llamps, de 1.960 mts. i ens arriem cap el coll de la Bona, a 1.870 mts. sobre el qual hi ha el cim del remoló, a 1.957 mts. Al seu des-sota es troba la pista que porta cap a Castellar d'en Hug.

Tot flanquejant tornàrem enrera fins a trobar-nos, altra vegada, davant la Font del Trist, i tot empenent el camí de baixada, el perdrem quan som als nassos del Refugi. Això no representa cap obstacle, i a l'hora de dinar ja som una altra vegada dintre aquest magnífic refugi que és Can Baldric.

Refugi Baldric, Nevà
Estiu del 1969

CAMPAMENT PASSAT PER AIGUA

La pluja caiguda la nit del dia 22 i el matí del 23 del passat novembre feu naufragar el programa d'actes a celebrar en el curs del Campament Social de Tardor. Els assistents, a més del Foc de Camp celebrat a la vetlla, es tingueren d'acontentar amb una sessió de diapositives presentades en una discreta reconada del

"Celler" d'Aiguaviva. Els afeccionats a l'espeleologia no pogueren "fer" cap avenc en aquells contorns no hi hagué competicions ni sardanes. Alguna tenda semblava una sucursal de Venècia. Tot i això no faltà el bon humor i l'alegria.

Hj assistiren un total de 30 acampadors amb 6 tendes.

El Castellet i la Torre de Garraf

Amb el nom de Garraf és conegut el massís muntanyós que s'extén des de Castelldefels a Sitges i que forma part de la Serralada Costera Catalana. De re-top, aquest nom de Garraf ha servit per a designar la petita comarca la capitalitat de la qual ostenta Vilanova. Mes, originalment el nom correspon principalment al poblat coster situat dins el terme municipal de Sitges. Etimològicament el topònim és considerat com de procedència àrab. Moreu-rey l'inclou en els noms àrabs procedents del regadiu. El professor Coromines els considera més aviat antropònims, originats per mossàrabs refugiats i afincats en terres del Nord.

El viatger que passi pel poblet de Garraf tan per la carretera com en ferrocarril, pot contemplar, ni que sigui de manera fugissera, les ruïnes d'una construcció fortificada situada dalt d'un penyal elevat, i també la torre rodona de defensa de Can Güell. Ens referirem avui a aquestes dues deixalles del passat.

El primer esment que hem vist és de l'any 1011, en el qual el compte de Barcelona, junt amb la seva muller Ermesenda, confirmen al Monestir de Sant Cugat la possessió d'un alou que el cenobi tenia en el terme de "Erepugnanum" (Eramprunyà). A més de "Garrafo", s'esmenten "Kastrum Felix", "Canis vallis", "s. Clementis" i "Cigiarem", que corresponen als actuals Castelldefels, Viladecans, Sant Climent i el Sitjar-Bruguès.

A l'any 1163 és signat el document de fundació del monestir de Sant Vicenç de Garraf. El rei Alfons en fa donació a Joan, canonge de Sant Agustí. Com afrontacions s'esmenten el "campo asinorum", el "spelunca cremata", el "collo de falconera" i la "sentich", entre altres. Aquest convent estava situat en el mateix punt, o en lloc molt proper, on avui hi ha la masia de Can Llussà. Avui dia no en

queda el menor rastre, excepte la pervivència d'algun topònim com "L'era del Prior", i la Peña del Frare".

Aquest convent tingué una vida molt precària, subjugat com estava al terreny en bona part improductiu del massís. Tot i això en aquell lloc hi ha un parell de petites fonts i algun pou "d'aigua viva". Actualment els llocs de Can Llussà i Campdasens encara son habitats i es cultiven les terres.

El 1298 el ministre o prior de Sant Vicenç de Garraf, Ramon, ret obediència a Bernat bisbe de Barcelona, davant Pere de Murs. El 1312, Huc de Cardona, vicari del bisbe, visita el monestir de Garraf. A l'any 1382, l'hostatge del Prior de Garraf era tot destruït i part de l'església també. El bisbe manà al Prior que resignés a la prioritat per negligència. El 1385 es suscità un plet entre el Prior de Garraf i els homes de Sitges pels drets de pasturar, llenyejar i palmejar "en lo terme de Garraf e aportar-se'n la llenya i palma, i no tenir lo Prior de Garraf dret de pertorbar-los en sa possessió". El 1394 n'era Prior, Romeu Pometa, el qual jurà davant Pere Dalmau, notari, homenatge al bisbe de Barcelona. El monestir posseïa també la quadra de Garraf, situada prop de la platja, i a l'any 1413, el Prior Pere Ros degut als freqüents desembarcs de la pirateria morisca, cedí la propietat a la Pia Almoina. El 1414, al passar-hi la visita es fa constar la decadència del monestir. No hi havia a l'església el Cos de Crist, ni el crisma, i les piles baptismals estaven en mal estat i sense aigua. El Prior que hi vivia era pobríssim.

El 1423, el dret de patronat sobre el monestir que tenien els reis d'Aragó, era cedit per la reina Maria al monestir de canonges de Santa Anna de Barcelona. El 1481, el rei Ferran II confirmava aquesta donació. Els límits de la Quadra de Ga-

Finalment, ja dins el segle XVIII, una "còpia freta de un acte autentic, que conté la Rodalia de la Quadra de Rocacrespa, dins la qual està situada la Casa del Trader", diu: a Mitjorn afronta ab lo Putg Torrat, y tira fins al **Putg del Axut del Moro**, y de aquí tira fins a la Serra del Grech de Gallifa..." (Idem. f. 24).

Després d'aquestes troballes documentals, ens fem una interrogació: ¿El mot **Juí** ha esdevingut una corrupció de la primitiva paraula **Aixut** o **Axut**?

Es versemblant que així succeí. I segurament que aquest antic nom del paratge, deu venir de l'àrab "alchub", que en català modern escrivim **al jub**, o també **xup**, el qual no és altra cosa que una cisterna llatina, o sigui, el lloc o depòsit on es recollida l'aigua de pluja. Referent a l'**al jub**, la "Gran Enciclopèdia Catalana" diu: "Dipòsit ample de poca fondària, tallat a la roca o fet d'obra, revestit per dintre de pedres i cobert de volta, que serveix per arreplegar l'aigua de la pluja".

En el nostre cas, doncs, el puig del **Juí del Moro**, el qual sembla que segles

enrera es deia i escrivien **Aixut** o **Axut del Moro**, no vol dir més què el puig de l'**Al jub** o **Xup del Moro** i amb grafia més corrent, o sigui, llatina, el puig de la **Cisterna del Moro**.

¿Amb aquestes senzilles definicions som capaços d'anul·lar i destruir la centenària llegenda del **Juí del Moro**? Es possible. Resseguint el lloc, en el fondal que mira cap al Corral d'en Tort i sota del turó de la part de ponent, hem trobat un **cocó** cobert de pedres, el qual, degut a les recents plujes, ha arreplegat uns 60 cms. d'aigua. Uns metres més avall hi ha un **xup** d'uns 2'50 m. d'amplada per 1'50 m. de llargada, on l'aigua pot arribar a tenir una profunditat d'uns 1'50 m., l'aigua del qual fan servir per sulfatar. Aquesta cisterna no té cap particularitat, però del **cocó** ens han dit que és molt antic, possiblement de quan els moros.

Persones amb més autorització que nosaltres, tindran ara llum per esbrinar i arribar a unes més estudiades conclusions.

V. C. V.

Pracs Provincials

En una de les últimes sessions plenàries de la Diputació Provincial fou aprovada la creació de dotze parcs provincials per tal de prevenir d'invasions atemptatòries i promocionar l'aclimatació i pervivència de la flora i fauna en aquells paratges la bellesa natural dels quals feia inajornable una protecció oficial. Aquests parcs són els de les muntanyes de Montserrat, El Montseny, Sant Llorenç del Munt, El Montnegre, El Corredor, Les Guilleries, Bellmunt, Rasos de Peguera, La Quart, Catllaràs, Falgars i la Serra del Cadí. El batlle de Berga advocà per a que hi fossin inclosos els parcs de Queralt y El Gresolet. El President, senyor Muller, indicà que la llista presentada era la de parcs inicialment aprovats en Consell de Ministres de 1963, però que no es limitaria el nombre, i que després d'aprovar els estudis pertinents hi cavien altres inclusions, citant, com a exemple, el futur parc d'Olèrdola.

Totes les mesures que es prenguin amb caràcter oficial per a la conservació i abelliment d'Olèrdola tenen completament el nostre beneplàcit. Ara, ens sembla que per tal de convertir-lo en parc provincial s'hauria d'escometre immediatament una intensa repoblació forestal. Que bona falta hi fa!

Suspensió d'una prova

Com ja hom havia previst, el passat 30 de novembre no tan sols plogué, sinó que fins i tot caigué una lleugera nevada en alguns llocs propers a la comarca. El mal temps que es preparava i l'escasa inscripció registrada per culpa de l'epidèmia de grip, foren la causa de que els organitzadors de l'Operació Aquàrium, amb molt bon criteri, suspenguessin la prova de muntanya. Aquesta serà realitzada en un temps més propici.

Castells de la Comarca de l'Alt Camp

Castell d'Aliò, Castell de Cabra, Castell de la Masò, Castell del Milà, Castell de Salmella, Castell de Puiginyòs, Castell de Querol, Castell de Montagut, Castell de Rodonyà, Castell Rourell, Castell de Vallmoll, Castell dels Arquebisbes, Castell de Vilarodona.

Vint-i-tres municipis componen la comarca de l'Alt-Camp tarragoní. D'Aliò, per documents vells, se sap que hi havia castell bastit possiblement per Pons Aliò, al segle XIII. El castell passà a ésser feu dels comptes de Perelada.

Cabra del Camp tenia ja castell l'any 980, en què Borrell II en feu donació a Ervigí, fill de Ricart, a la seva muller Almatruda i a son fill Guifré. El castell degué ésser enrunat en alguna expedició mahometana, fins esdevenir un catau de feres, segons dita popular. Els monjos de Sant Martí d'Albergena tenien domini sobre dit castell.

A la Masò i a el Milà, sembla que la família Montoliu, a partir de 1066, hi bastí castell dels quals a penes si en resta més que el record en algun document. Al terme de Montral es veuen algunes torres de les dites de "moros".

En un agregat de Pont d'Armentera, Salmella, hi ha tradició d'un castell posseït per un home deparatge que, atacat pels mahometans, morí amb tots els seus per no voler-se retre. No coneixem ni el nom de l'heroic castlar.

A Puiginyòs (Montferri), existeixen les runes d'un castell feudal d'ignorat posseïdor, i varies torres de guaita, tot atribuït als temps de la dominació mahometana.

Querol té dos castells; el de Querol i el de Montagut, alçats a mitjans del segle X durant el comptat de Borrell II, quan els cristians alliberadors creuaren la línia del Llobregat, per a cercar la del Gaià i repoblar el Penedès. Una i altra fortalesa formaven part de la baronia de Cervelló o de la Llacuna, el fundador de la qual fou un home de paratge anomenat

Ansulf, qui amb son fill Huc, conquerí grans extensions i les anà poblant de castells. El de Querol fou cedit en 1271 per gràcia reial a Grau Alemany de Cervelló, senyor de Montagut i Esblada, i baró de Querol. Els Alemany de Cervelló donaren guerrers, arquebisbes, una santa, etc. Ramon de Cervelló fou governador de Catalunya. Huc de Cervelló, arquebisbe de Tarragona, fou conseller de la reina Peronella d'Aragó, Querol y son castell continuaren fins a l'abolició dels senyorius, en poder dels Cervelló. Durant el segle XIX, en la guerra civil anomenada dels "set anys", el castell fou volat pels miquelets a 21 d'octubre de 1835, després de treuren 28 matxos carregats de mobles.

Malgrat l'enderroc, per la solidesa de les restes por encara apreciar-se la importància del castell com a casa forta. El de Montagut té les runes al cim de la muntanya de Montagut.

Rodonyà tenia castell que fou adquirit per l'arquebisbe de Tarragona, Guillem de Rocaberti (1311) a la família Centelles, la qual l'havia comprat a Na Guillemma de Montcada, vídua de l'infant Pere d'Aragó. No en resten més que referències.

A Rourell, en el segle XIV, Constança, vídua de Hamon Agell, construí casa forta. Segles més tard l'edifici pertanyia al baró de Vallgornera, que el rebé de Bernat de Plegamans i el sostingué fins a l'extinció dels senyorius. La casa forta és al costat de l'església-ermitori.

Vallmoll mostra les despulles d'un castell que fou primer dels Cardona i després de l'Ordre de Sant Joan de Jerusalem.

Pel que es diu, a Valls, es parla de castells que semblen tan imaginaris com el d'Estela. De totes maneres era ciutat fortificada i contava amb un castlar de pertinença reial que potser tenia cura de l'actual castell dels Arquebisbes de Tarragona, en l'arrabal del Castell. En canvi, té Valls l'orgull dels seus castells

Excursions realitzades d'agost a octubre

Dia 3 d'agost

Excursió d'espeleologia a l'avenc del Bruc (Garraf).

Vocal: A. Vedo. 4 assistents.

Dies 3 - 10

Excursió al Refugi Sant Jordi (Bagà).

Vocal: E. Castañer. 6 assistents

Dies 5 - 17

Excursió a Suïssa - França - Itàlia - (Alps), amb ascensió al Montblanc.

Vocal: M. Ferrer. 20 assistents.

Dies 16 - 17

Excursió d'espeleologia a la Cova d'en Manel (Tarrasa).

Vocal: C. Estrada. 3 assistents.

Dia 24

Excursió d'escalada al petit Pedraforca (Garraf).

Vocal: J. Chaparro. 2 assistents.

Dies 6 - 7 de Setembre

Travessa espeleològica al Garraf per La Pleta - Camp Gras - Bassot del Arbre.

Vocal: A. Vedo. 9 assistents.

Dies 13 - 14

Espeleologia al Garraf.

Vocal: D. Vedo. 4 assistents.

Dies 13 - 14

Excursió d'espeleologia i prospecció al Garraf (Can Jaques).

Vocal: J. Ferrer. 7 assistents.

Dia 14

Travessa Vilanova - Atalaia - Lurdes - Vilanova.

Vocal: J. Fusté. 5 assistents.

Dies 20 - 21

Espeleologia a l'avenc del Vallaric (Garraf).

Vocal: J. M. Franco. 3 assistents.

Dies 20 - 28

Travessia Vilanova - Panticosa - Vignemala - Ordesa - Mont Perdut.

Vocal: J. Ferrer. 2 assistents.

Dies 27 - 28

Espeleologia a l'avenc de la Ferla (Garraf).

Vocal: A. Vedo. 9 assistents.

Dia 28

Participació a la Marxa d'orientació de la Maresme.

Vocal: L. Daviu. 3 equips.

Dies 27 - 28

Excursió d'espeleologia a l'avenc dels Llambrics (Garraf).

Vocal: G. E. T. 3 assistents.

Dia 12 d'Octubre

1.ª Sortida del Curset d'Escalada a la vall de Joan (Garraf).

Vocal: C. Curset. 11 assistents.

Dies 18 - 19

Excursió d'espeleologia a Camp Gras (Garraf) avenc Arcada Petita.

Vocal: G. E. T. 6 assistents.

Dies 18 - 19

Excursió d'escalada als fondos de Vallbona (Garraf).

Vocal: C. Estrada. 6 assistents.

Dies 4 - 5

Excursió d'escalada a la paret de la Talaia.

Vocal: J. Chaparro. 4 assistents.

Dia 26

Participació a la XXIV Marxa d'Orientació de Catalunya.

Vocal: L. Daviu. 33 equips.

Dies 25 - 26

Espeleologia al Garraf. Avenc del Bruch.

Vocal: G. E. T. 6 assistents.

humans bastits amb set i vuit pilans, i justa fama dels castellers vallencs.

Vilarodona tingué un castell probablement propietat del bisbat de Barcelona. Sabem que aquest castell es defensà amb fermesa contra les tropes de Joan II, caient, per fi en mans del cabdill reial,

tan odiat pels barcelonis, Roderic de Rebolledo.

A Vallespinosa hi ha també restes d'un castell feudal al cim del turó de Vallespinosa.

Miquel FORTUNY

Una vella i oblidada carretera

L'any 1961 fou escenari de la nostra III Marxa Social un sector de terme d'Olivella tan canviat avui dia que dificultosament el reconeixerien la majoria de participants en aquella cursa. Les empreses urbanitzadores han fet de les seves obrint avingudes i construint xalets, paradors i piscines. Sortosament alguns dels boscos més densos d'aquells contorns continuen miraculosament intactes.

Els qui prengueren part en aquella prova excursionista poden recordar alguns detalls del trajecte. Sortiem de Ribes per la carretera d'Olivella, seguint-la alguns quilòmetres fins poc més enllà de la masia de La Torreta, i després de passar un pont (antiguament anomenat del Corb) tiravem per un camí de carro paral·lel al torrent de les Carreteres. El nom d'aquest torrent ens deixà un xic perplexos i decidirem investigar el seu origen.

El nom queda fonamentat per l'antic traçat d'una carretera veinal que sortint de Viladellops es bifurca en un collet, dirigint-se una branca cap a l'Arboçar i Olivella, i l'altre cap a Ribes. El collet esmentat està en una carena divisòria d'aigües. Els vessants meridionals formen el torrent al qual donen nom les carreteres citades.

Amb un vehicle lleuger —velomotor o moto— es encara possible seguir, amb petites dificultats, l'antic traçat. Agafant el camí del costat del pont del Corb seguim amunt passant prop de l'abandonat Maset de la Miquela. A l'altura del Corral de l'Angeló la vegetació crescuda en ple camí es fa més espessa, dificultant la marxa. A banda i banda de la vall es veuen avingudes d'urbanitzacions ja fa temps paralitzades. Poc més amunt travessem el torrent per un pontet d'obra, detall que sembla provar que encara que fos una branca secundària, el camí que seguim era prou utilitzat i necessari com per fer-hi una construcció de certa solidesa.

La ruta s'enfila lleugerament en direc-

ció a la masia de La Roqueta. Prop d'aquesta casa trobem l'itinerari principal de la carretera, el qual des de Viladellops anava a Ribes passant pel costat de La Roqueta i sortia a l'actual carretera prop de la font de Can Girabal de Baix. Sense tocar La Roqueta seguim en direcció a Viladellops. Ara el camí es més bo i es nota que l'utilitzen amb freqüència els pagesos dels contorns. La boscuria de pins és molt densa, encara que els arbres no siguin de gran tamany o robustesa. En el temps oportú aquest lloc és molt freqüentat pels boletaires coneixedors de la zona.

Fa un dia primaveral i el paratge sembla un oasi de pau. El silenci sols es torbat per la cridoria d'un ocell o el brunzir d'un insecte. Resulta difícil d'imaginar actualment que les espurnes de la passada guerra civil arribessin fins aquets recons amb esclats dramàtics. En els últims mesos de la contesa foren amagatall de nodrits grups d'homes que s'hi emboscaren per tal de que no els incorporessin als fronts de guerra. Els dies d'angoixa es feren inacabables per aquella gent que temien la presència de les patrulles de milicians, canviant continuament de refugi per a no esser descoberts i pensant amb les possibles represalies que poguessin sofrir llurs familiars. Finalment les tropes nacionals ocuparen la comarca i els emboscats pogueren tornar a llurs cases i masies.

Encara un fet tràgic tindria aquells llocs com escenari. En aquells dies del gener del 1939 en que Barcelona continuava en poder del govern republicà fou enviat un avió per tal de reconeixer la zona. Les bateries nacionals emplaçades pels contorns de Vilanova i Sitges abateren l'aeroplà. El pilot tractà de salvar-se llençant-se amb paracaigudes, més sembla que mortalment ferit arribà ja sense vida a terra, caient prop del cim del Plazell. Com sol passar en aquets cassos, alguns curiosos acudiren al lloc i, segons ens han contat,

alguns de poc escrupulosos s'emportaren el paracaigudes, la caçadora i les botes de l'infortunat aviador. En canvi ningú tingué cura del cadàver ni avisà a les autoritats competents. El lloc resulta tan solitari que s'escolaren els mesos i després els anys sense que hom tingués un impuls humanitari envers aquelles despulls d'una víctima de la guerra. Han passat trenta anys i avui dia les restes del pilot han acabat per confondre's entre les mates i el pedruscall de la muntanya del Plazell, que per aquest motiu hom denomina també Puig de l'Aviador.

Seguint el camí, contornem aquest punxegut turó i el de Puig d'en Portes fins arribar a la tancada i solitaria masia dita la Caseta d'en Fuster. Aquí el camí revolta amb brusquetat i ascendeix fortament fins dalt del collet on es bifurquen les carreteres. Deixem la branca que va

cap a Les Garrigues, Can Trabal i l'Arboçar, i continuem cap a Viladellops. Travessem la barrancada i ascendim la cinglera sobre la qual s'assenta el llogarret, aturant-nos uns moments per a descansar al peu de l'enrunada torre de guaita.

La carretera continua en direcció NO. passant entre els pujols del Xim i de La Pedreta. Tornem a fer un petit descans en el lloc dit la Miranda, contemplant les cingleres de Sant Miquel, i davallem a continuació cap a La Plana Rodona d'Olèrdola, passant a les envistes de Can Que-t'entenguis, i sortint a la carretera de Vilafranca per sobre el pontet que hi ha entre l'inici del camí al castell d'Olèrdola i la població capital del terme. Aquí l'antigua carretera es confón amb la moderna, dirigint-se cap a Vilafranca del Penedès.

J. VIRELLA

Proyecto de Reglamento para el Montañismo Juvenil

(Continuación)

6.— Actividades.— Las actividades juveniles deben tender a una progresiva y sólida formación que permitan posteriormente, ya como montañero adulto, un rendimiento óptimo. Para ello se tratará de crear en las Secciones Juveniles un clima de autorresponsabilidad que regule las actividades libres.

Para las actividades programadas para jóvenes y por tanto sometidas al control, se establecen las siguientes limitaciones:
Marchas:

De regularidad

Juveniles: de 14 a 17 años máximo de 8 horas.

Mayores: de 18 a 20 años máxima de 10 horas.

De orientación

Los mismos tiempos pero con un recorrido más reducido en atención a los posibles fallos en la interpretación de los rumbos marcados.

Desniveles

Juveniles: de 14 a 17 años máximo 1.500 m. día.

Mayores: de 18 a 20 años máximo 2.000 m. día.

Alturas

Juveniles: de 14 a 17 años techo máximo 3.500 m.

Mayores: de 18 a 20 años techo máximo 4.000 m.

Esquí de montaña

El esquí de competición tiene sus propias reglas dictadas por la Federación Española de Esquí. Aquí nos referimos únicamente a la travesía o marcha con esquíes.

Sobre ruta con desniveles suaves y ausencia de hielo, niebla y ventisca

Juveniles: de 14 a 17 años: 15 km. como máximo.

Mayores: de 18 a 20 años: 20 km. como máximo sin niebla ni ventisca y tolerándose algún tramo de hielo en zonas horizontales o pendientes suaves y cortas.

Peso a transportar

Juveniles: de 14 a 17 años 10 kg. como máximo.

Mayores: de 18 a 20 años 15 kg. como máximo.

Escalada

Juveniles: de 14 a 17 años, autorizada la escalada hasta el 2.º grado.

Mayores: de 18 a 20 años, autorizada la participación en los cursos oficiales de la ENAM en las condiciones que determinan sus programas.

No debe autorizarse la escalada sin haber seguido previamente un curso de la ENAM y aún en este caso, no deben permitirse escaladas de dificultad superior al III.º grado.

Campamentos de Montaña

Teniendo en cuenta que el enrarecimiento de la atmósfera en las alturas dificulta el completo reposo del organismo humano, los campamentos de montaña para las distintas categorías, se situarán en las alturas siguientes:

Juveniles: de 14 a 17 años inferior a 2.500 m.

Mayores: de 18 a 20 años inferior a 3.000 m.

Los Campamentos de juveniles sólo podrán celebrarse bajo la dirección y presencia de al menos dos adultos de experiencia probada, bastando la presencia de un adulto de tales condiciones en los campamentos de mayores.

La técnica de acampada —terreno, seguridad, vientos dominantes, salubridad, etc.— se tendrán en cuenta estrictamente.

VIVAQUES

Entendido el vivac como el arte de pernoctar al aire libre sin el abrigo de una tienda de campaña, su práctica en la montaña no se permite a los juveniles, y si se autoriza, en lugares apropiados y naturalmente protegidos a los mayores.

El vivaquear suspendido de una pared no se permite incluso a los Mayores, ya que esa necesidad sólo se origina en escaladas prolongadas y de acusada dificultad.

Exploraciones Subterráneas

La visita a cuevas o cavernas de fácil penetración y en compañía de algún adulto conocedor del terreno puede realizarse, pero se prohíbe el descenso a simas que, aún siendo conocidas, requieran el empleo de medios artificiales, tales como cuerdas, escalas, tornos, etc.

Equipo

La práctica del montañismo exige la posesión de un equipo apropiado y su inteligente utilización.

Las Secciones Juveniles vigilarán cuidadosamente, en cada actividad programada, que los equipos, tanto individuales como colectivos sean apropiados y completos, y que sus usuarios sepan manejarlos.

Debe estudiarse al máximo el peso que cada muchacho puede transportar según sus características físicas y su correcto acoplamiento en mochilas apropiadas.

Participación en Actividades

8.— Para tomar parte en actividades programadas por la FEM y Sociedades Federadas, los miembros de las Secciones Juveniles deben estar en posesión de su tarjeta de federado y el seguro deportivo correspondiente, y permiso paterno dado por escrito.

La ficha médico-deportiva es obligatoria para todos los miembros de las Secciones Juveniles.

Peligros

9.— Las grandes hazañas del montañismo no han sido fruto de una inconsciente temeridad, sino producto del sereno valor que proporciona el conocimiento del peligro y la confianza que da el conocer los medios para vencerlo.

(Continuará)

Joieria - Relotgeria

SUIZA

Plaça del 18 de Juliol, 1

Telèfon 293 00 89

VILANOVA I LA GELTRU

Vidrios y Cristales

J. CUELLAR

Acristalamiento de obras

Instalación de escaparates y vitrinas

Ventanas practicables de aluminio

Presupuesto sin compromiso

San Gervasio, 10 - Tel. 2931390 - Villanueva y Geltrú

AUTOCARS DOMINGO

General Mola, núm. 34

Vapor s/n. - Tel. 2930284

VILANOVA I LA GELTRU

Casa
Santiveri, S. A.

Productes dietètics i de règim

HERBOLARI
(Casa fundada el 1917)

Germans Vidal

C/. Sant Sebastià, 16

Telèfon 2931129

VILANOVA I LA GELTRU

Taxi VIDAL

Servei de 8 a 21 hores

Cotxe de 6 places

Carrer Sant Sebastià, 16

Telèfon 2931129

Festius: Santa Magdalena, 27
(sense telèfon)

VILANOVA I LA GELTRU